

њихова непристрасност која се обезбеђује консолидацијом, у Уставу и законима, независности судства од законодавне и извршне власти (институционална независност), процедуралне независности судија, организационе независности и самоуправе судова, положаја судија, неповредивости личности судије, имунитета, неповредивости мандата судије и материјалних (социјалних) гаранција судије, као и забраном мешања у активности судија или судова установама државне власти и управљања, члановима парламента и другим функционерима, политичким партијама и политичким организацијама и грађанима. У својој одлуци, Уставни суд није формулисао коначну листу гаранција за судије и судове, али је запазио да се независност и непристрасност судија и судова обезбеђују и другим гаранцијама које су утврђене Уставом и законима. Уставни суд је више пута нагласио да је држава дужна да обезбеди социјално (материјално) издржавање судија које ће бити у складу са њиховим статусом за време вршења судијске функције, као и након истека избора на функцију. Зајемчена социјална и материјална права која су Уставом утврђена за судије, морају бити осмишљена тако да буду у складу са уставним статусом судије и његовим достојанством.

Приликом формулисања доктрине о правима социјалне заштите за судије, Уставни суд је извукао императив судијских зарада и других зајемчених права из области социјалне заштите из начела независности судија и судова установљеног чланом 109. Устава. Тим начелом се настоји да се судије које воде судске поступке заштите од свих утицаја законодавне и извршне власти, као и од утицаја других државних установа и функционера, политичких и државних организација, комерцијално-економских структура, или правних и физичких лица.

Уставни суд је у неколико случајева нагласио захтев из члана 109. Устава, којим се истиче потреба да се обезбеди независност судија. Још у својим одлукама од 6. децембра 1995. године и 21. децембра 1999. године, тумачећи уставни принцип независности судија и судства, Уставни суд је изразио став да је заштита зарада и других зајемчених права социјалне заштите судија, једна од гаранција која помаже да се овај принцип спроведе, тако да је према Уставу забрањено смањивати плате и друга социјална права која су судијама додељена, како би се обезбедила независност судија за време вршења функција на које су изабране.

Уколико се један саставни део судијске зараде смањи, али се истовремено други повећа, то се не сматра смањењем судијске зараде.

Независност судија обезбеђена је и у смислу става 1. члана 113. Устава, којим се изричито забрањује да судије током читаве своје каријере примају другу накнаду осим зараде која је утврђена за судију и накнаде за образовне или креативне активности. Тако Устав прописује судијама строго ограничење на примање других накнада. С тачке гледишта забрана установљених чланом 113. Устава, све судије су једнаке.